

közöm hozzá," s továbbmenni a kaszinóba, ahová indultál az Új Idők folytatásos regényét olvasni. Mondom, mindezt lehet. De ha rendeltetési helye, címzettje nem ismeri is el, ez a levél *van!* Van, küldője van, bélyeggel, postabélyegzővel el van látva, nem fikció, nem rémkép. Dátuma van s nincs a középkorból antedatálva. Írója van, pontos lakcíme, nem névtelen, sötétségben bújkáló izgató. És küldője nem egy kiválasztott, tendenciózusan kikeresett példány. Egy azon tízezrek közül, akikkel eddig nem voltál levelezési viszonyban, akikkel még nem találkoztál a kaszinóban. És abból a világból van, amit te, jó polgár, rendnek, biztonságnak, nyugalomnak tartasz.

Íme az évi mérleg:

Napszám	2064
Aratórész	1050
Összesen	<u>3114</u>
Lakbér 1 évre	<u>720</u>
Marad	2394 din.

Marad 2394 dinár, szóval kettőezerháromszázkilencvennégy dinár élelemre, ruházkodásra, fűtésre, világításra, egy öttagú családnak. Egy személyre jut élelem, ruházkodás, fűtés, világítás címén naponta 1 dinár 31 para.

A felsorolásban persze nincs minden benne, mert az ember nem csak eszik, ruházódik, fűt és világít, lennének még egy földmunkásnak is egyéb szerényen elhallgatott igényei is. De ezeknél többet 1 dinár 31 para terhére írni, mégiscsak sok volna, ugye?

Alul is írott Oravecz Ferenc földmunkás, ezennel nyugtázom a társadalomnak, hogy felvettem 2394 dinárt ötödmagammal élelemre, ruhára, hideg ellen, sötétség ellen, közművelődésre, kimenőre — életre. Köszönettel felvettem. — Hát ez az mérleg. Pontos mérleg, aki a mérleget tartja, az igazságnak, be van kötve a szemé. Nem látja mi van a másik sepernyőben. Nem látja mit adtam 2394 dinárért. Adtam érte 14—16 órát naponta, verejtékezést, reumát. Adtam érte izmimat, idegimet, gerincemet, szívemet, tüdőmet. Hát nincs bekötve a szemé, aki ezt a mérleget tartja?

És most nyugtázom álmatlan éjszakáimat, asszonyom virrasztását, gyermekeim sirását, éhségét, szomjúságot, fáradtságot, Jó polgár, magyar társadalom, testvériség, közművelődés: tízezrek nevében ezennel nyugtázom.

KOSSA JÁNOS

7,500.000 szavazat.

III. Napoleon államcsinnyel került Franciaország élére és ezt a törvényellenes cselekedetét népszavazás útján ismertette el. A népszavazáson, amely 1851 decemberében ment végbe 7,500.000 szavazatot kapott. A világhírű francia író Hugo Victor a „Kis Napoleon“ c. könyvében ezekről a választásokról a következőket írja:

I.

Azt mondják: ne bankódjunk. Minden amit mi gáztettnek neveztünk kész tényvé lett és tisztelnünk kell. Mindent elfogadtak, törvényesült, minden fedezve van, mindenre megadott a fölmentés.

— Elfogadva? Törvényesítve? Fedezve? Fölmentve? Hát ki csinálta ezt?

— A szavazás.

- Milyen szavazás?
- 7,500.000 szavazat!
- Tényleg népszavazás volt és 7,500.000 igennel szavazott.

Nézzük csak meg közelebbről.

II.

Az útonálló egy rabló banda élén megállítja a postakocsit az erdő mellett.

Az utasok többen vannak, mint ők de meggöszölyva nem beszéltek össze, félálomtan; vára lanul támadták meg őket és mincs fegyverük.

Az útonálló megparancsolja, hogy szálljanak le a kocsiról, egy pissenést se hallassanak és fekdjenek le, arccal a föld felé.

Vannak akik megkísérik az ellenállást, de szétloccsan agyuk.

A többiek szófogadóan lefekszenek a földre, hallgatnak, a réműlettől megmeredten fekszenek élők, holtak és félholtak.

Az útonálló, míg társai a szerencsétlenekre revolvert szegeznek, kiüríti az utasok zsebeit, poggyászatát és magához vesz minden értéktárgyat. A jól sikerült csíny után így szól áldozataihoz:

— És most, mert nem akarok a törvénnyel összeütközésbe kerülni, fölírtam egy cédulára, hogy mindazt amit elvettem az enyém és azt ti önszántokból adtátok nekem. Én tudom, hogy ezt ti is így akarjátok. Mindenki egy tollat kap és szó nélkül, moccanás nélkül...

Földön fekvve arccal a sárban...

— Aláírjátok ezt a cédulát. Ha valaki megmozdul vagy megszólal, a fegyvereim válaszolnak. Különben teljesen szabadok vagytok.

Az utasok kinyújtják kezüket és aláírják nevüket.

Mikor ez megtörtént az útonálló felemelt fővel mondja:

— Hét és félmillió szavazatot kaptam.

Az anarhisták szerepe a mai spanyol háboruban

Katalonia bukásának okai, a nyílt beavatkozás mellett, azok a hibák is, amiket a katalánok a háború kezdete óta elkövettek. Amíg Madrid vérezett és a falakon újabb és újabb plakátok köve-

tették: „Harcoljatok az utolsó emberig szabadságtokért, gyerekeitek szabadságáért!”, Barcelóna Katalonia szíve felfegyverzetten várta a támadást.

Francó lázadása 1936 jul. 18.án Barcelónában mindössze tizenkét óra hosszat tartott. Barcelóna szabadult meg először a lázadóktól. A felkelés első napjaiban és később is az egész demokrata világ Katalóniához nagy reményeket fűzött. Azt hitték, hogy az ott fölhalmozott erők a köztársaság nagy tartalékává válnak és Barcelóna lesz az a köszikla, amelyen megtörik a lázadás és külföldi beavatkozók betörése. Hiszen azelőtt is mindig Barcelónából indult el minden szabadságmozgalom.

Katalonia a háború első napjaiban nem fogta fel helyesen szerepét és ez a hiba döntően befolyásolta későbbi sorsát. Az első napokban a betolakodók hadereje nem volt közel sem olyan méretű, mint ma és a katalóniai néphadsereg könnyen megakadályozhatta volna Francó előrenyomulását. Mégis Katalonia békén maradt és csak néhány hónap múlva küldött húszezer főnyi katonaságot Huesca alá; ugyanakkor a barcelónai kaszárnyákban 150 ezer jól felfegyverzett katona volt, akiknek minden munkája abban állt, hogy naponta kétszer gyakorlatokat végeztek. Spanyolország harcolt és vérezett... Katalonia várt. A katalóniai anarhistáknak fegyvereik voltak, de azt nem küldték a frontra. Caballero kormánya különösen Alvarez del Vayo sikertelenül igyekezett rávenni az anarhista szervezeteket taktikájuk megváltoztatására. Nem használt sem a madridi front segélyhívása, sem a fenyegetett Malaga sürgetése. Katalonia „önálló” politikát folytatott. Békésen gyártották néphadseregük részére a hadianyagot, mintha Spanyolország sorsa nem érdekelte volna őket. Igaz, hogy sokan azonnal hadba akartak szállni, de erre nem került sor, mert Katalóniában az anarhisták szervezetei tartották kezükben a hatalmat. A FAI és CNT-nek 1937